

SVENSK PUNKTSKRIFT

Kortskrift

Nivå 1 och 2

I skriftserien *Svensk punktskrift* utkommer under 1997–98 följande titlar:

Allmänna skrivregler
Punktskriftens grunder – Utdrag ur Allmänna skrivregler
Skrivregler för matematik, naturvetenskap och data
Teckentabell som norm för svensk åttapunktsskrift
Redigering och avskrivning
Kortskrift. Nivå 1 och 2
Kortskrift. Nivå 3 och 4, för anteckningar

Tidigare utgivning:

Handledning i reliefbildframställning på svällpapper (1994),
av Yvonne Eriksson och Monica Strucel

A guide to the production of tactile graphics on swellpaper (1995),
av Yvonne Eriksson och Monica Strucel

Distribution: Punktskriftsnämnden
Talboks- och punktskriftsbiblioteket
122 88 Enskede

© 1997 Punktskriftsnämnden,
Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Redigering: Berit Bergström, Björn Westling
Omslag: Terése Elderred
Grafisk form: Elisabeth Rinman
Tryck: Birger Gustafsson AB, Stockholm, 1997
ISBN 91-88132-19-6

Innehåll

Förord 3

Kortskriftssystem fastställt av Punktskriftsnämnden
den 8 oktober 1996 5

Inledning 5

Regler för kortskriftens nivå 1 och 2 6

Kortskriftslista 1 Enteckniga helordsförkortningar (läslista) 8

Kortskriftslista 1 Enteckniga helordsförkortningar (skrivlista) 9

Kortskriftslista 2 Förkortningar enligt K-75 (läslista) 10

2A Helordsförkortningar 10

2B Ljudgruppsförkortningar 14

2C Förkortade ordgrupper 14

Kortskriftslista 2 Förkortningar enligt K-75 (skrivlista) 15

2A Helordsförkortningar 15

2B Ljudgruppsförkortningar 19

2C Förkortade ordgrupper 19

Förord

När Punktskriftsnämnden i sin nuvarande form instiftades 1985 var en av de mest centrala frågorna hur man skulle handskas med det förkortade skrivsättet i punktskrift, kortskriften. Man började med att undersöka och diskutera frågan. I februari 1989 fick en av nämndens arbetsgrupper i uppdrag att föreslå förändringar av kortskriftssystemet. En konferens om kortskrift anordnades i oktober 1991. Arbetsgruppen presenterade sitt förslag för nämnden i september 1993.

Det föreliggande kortskriftssystemet för punktskrift består av fyra nivåer. De punktskriftsförkortningar som ingår i nivå 2 motsvarar kortskriftssystemet från 1975 (*1975 års Förkortningssystem*, kallat K-75). De punktskriftsförkortningar som ingår i nivå 1 ingick samtliga även de i K-75. Reglerna för nivå 1 och 2, som redovisas i detta häfte, har anpassats något men är för övrigt de samma som reglerna för K-75.

Nivå 3 och 4 är nyskapade och utgör en utvidgning av kortskriftssystemet.

Nämnden har vid sitt sammanträde den 8 oktober 1996 fastställt det utvidgade kortskriftssystemet i denna form.

Punktskriftsnämnden rekommenderar "att all text som ges ut i punktskrift alltid ska framställas i fullskrift", dvs. "*all* text skall kunna erbjudas i en version som är läsbar för *alla* punktskriftsläsare". "I den mån det *härutöver* är möjligt (med hänsyn till produktionstekniska, ekonomiska och andra aspekter) att också tillmötesgå de läsare som föredrar att läsa en kortskriftsversion, så finns inget att invända mot att man *dessutom* tar fram en sådan." (Ur Protokoll från Punktskriftsnämndens sammanträde 1992-12-11.)

Arbetet i arbetsgruppen har bedrivits under ledning av Sture Viklund. Under åren har följande personer deltagit: Berit Bergström, Elfon Björk, Bengt Eriksson, Ruth Fredriksson, Rolf Gavare, Dagny Georgii, Marie-Louise Lindén och Sture Viklund.

I arbetet med den slutliga utformningen av kortskriftssystemet har följande personer deltagit: Lillemor Andersson, Stig Becker, Berit Bergström, Eva Björk, Vivi-Anne Emanuelsson, Rolf Gavare, Lennart Georgii, Inge Nirvell, Björn Westling och Ingegerd Viktorin.

Särskilt tack för synpunkter vid den slutliga utformningen riktas dessutom till: Elfon Björk, Dagny Georgii, Birger Viggen och Sture Viklund.

Enskede, oktober 1996

Björn Westling
Sekreterare i Punktskriftnämnden,
Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Kortskriftssystem fastställt av Punktskriftsnämnden den 8 oktober 1996

Inledning

Detta är ett kortskriftssystem för olika grader av förkortning, inklusive principer för personlig anteckningsteknik. Systemet baserar sig på 1975 års kortskriftssystem (K-75) samt på tidigare konventioner för punktskriftstenografi.

Följande nivåer urskiljs:

Nivå 1 Enbart enteckniga helordsförkortningar enligt K-75

Nivå 2 Kortskrift enligt K-75 (oförändrad)

Nivå 3 Utvidgat kortskriftssystem, främst för personligt bruk

Nivå 4 Personliga anpassningar för anteckningsbruk (endast principerna är fastställda)

Detta häfte behandlar nivå 1 och 2.

Avsikten är att man med hjälp av särskilda datorprogram ska kunna omvandla text från fullskrift till kortskrift. Likaså ska kortskrift kunna omvandlas till fullskrift.

Sortering av listorna har gjorts på följande sätt:

1. I bokstavsordning efter bokstäverna i det svenska punktskriftsalfabetet.
2. För ickebokstavssymbolerna efter antal punkter i punktskriftssymbolen från en till sex (dvs. från \cdot till $\ddot{\cdot}$).
Symboler med samma antal punkter sorteras inbördes i ordning efter punkternas nummer i punktskriftscellen.

Regler för kortskriftens nivå 1 och 2

§1 Ändamål

Bruket av kortskrift syftar till att underlätta läsning och att spara utrymme. Kortskrift ska användas på ett sådant sätt att full klarhet råder om vad som avses.

Allmänna regler

§2 Till grund för nivå 1 och 2 ligger det kortskriftssystem som fastställdes av Nämnden för Svensk Punktsskrift 1975-02-14.

§3 Varje förkortning gäller undantagslöst endast för angiven ljudgrupp. Avviker stavningen från den för förkortningen angivna får förkortning inte användas.

§4 I sammansatta ord får förkortning inte gripa över från ett led till ett annat.

§5 Avstavning av ord ska följa gängse praxis i enlighet med avstavningsregler utarbetade av Svenska Språknämnden. Om detta inte kan förenas med användningen av en förkortning, används inte förkortningen.

§6 Det svenska kortskriftssystemet tillämpas uteslutande på ord som ingår i det svenska språket. I tveksamma fall kan upplysningar erhållas i Svenska Akademiens Ordlista eller genom Svenska Språknämnden. Text eller ord på främmande språk i svensk text förkortas inte.

§7 Typer av förkortningar

I nivå 1 används enteckniga helordsförkortningar.

I nivå 2 används följande typer av förkortningar:

- A. Helordsförkortningar
- B. Ljudgruppsförkortningar
- C. Förkortade ljudgrupper

§8 Upphävningstecken

För att upphäva ett teckens betydelse av punktsskriftsförkortning används ∴ .

Regler för användning av olika förkortningstyper

§9 Helordsförkortningar används för att förkorta hela ord. Ex. alltid ::::, skulle ::::, naturligtvis ::::.

§10 Ljudgruppsförkortningar (egentligen bokstavsgruppsförkortningar), som alltid utgörs av andra punktskriftstecken än svenska bokstäver, används för att förkorta vissa bokstavssekvenser. De används i alla sammanhang där dessa bokstavssekvenser förekommer, se dock §4 och §6. Ex. *staden, ordentlig, bordet, ringa*. Ljudgruppsförkortningen för -ing används över allt utom i början av ett ord. Ex. *springa, ring* men inte förkortning i *ingefära*.

§11 I bokstavskombinationerna den och det används olika förkortningar beroende på bokstavssekvensens ställning i ordet. I början av ett ord används alltid förkortningen för de. Ex. *detalj, dental*. För övrigt används alltid förkortningarna för den och det (dock inte då de går över ordledsgränser, ex. *modenyck, andetag*).

§12 Svartskriftens normala skrivsätt för förkortningar (med punkt) rekommenderas även för punktskriften. De ordgruppsförkortningar som upptagits i kortskriftslistan kan dock skrivas som listan utvisar.

Om bokstav, som utgör förkortning eller del av förkortning i svartskriften, har annan betydelse enligt punktskriftens förkortningssystem, utsätts antingen punkt efter bokstaven eller upphävningstecken :: framför bokstaven. Om punkt utsätts bör den användas genomgående för hela förkortningen. Ex. med hänsyn till ::::: eller :::::.

Kortskriftslista 1

Enteckniga helordsförkortningar (läslista)

⠠	a	att
⠠	b	bli
⠠	c	och
⠠	d	där
⠠	e	eller
⠠	f	från
⠠	g	genom
⠠	h	han
⠠	j	jag
⠠	k	kan
⠠	l	lika
⠠	m	man
⠠	n	när
⠠	p	på
⠠	q	under
⠠	r	har
⠠	s	som
⠠	t	till
⠠	u	utan
⠠	v	vid
⠠	w	vad
⠠	x	över
⠠	y	mycket
⠠	z	efter
⠠	ä	är

⠠	(p126)	en
⠠	(p146)	med
⠠	(p156)	er
⠠	(p346)	ett
⠠	(p1246)	för
⠠	(p1256)	inte
⠠	(p1456)	de
⠠	(p2346)	det
⠠	(p12346)	den
⠠	(p12356)	var

Kortskriftslista 1

Enteckniga helordsförkortningar (skrivlista)

att	a	⠠
bli	b	⠠
där	d	⠠
efter	z	⠠
eller	e	⠠
från	f	⠠
genom	g	⠠
han	h	⠠
har	r	⠠
jag	j	⠠
kan	k	⠠
lika	l	⠠
man	m	⠠
mycket	y	⠠
när	n	⠠
och	c	⠠
på	p	⠠
som	s	⠠
till	t	⠠
under	q	⠠
utan	u	⠠
vad	w	⠠
vid	v	⠠
är	ä	⠠
över	x	⠠

de	(p1456)	⠠
den	(p12346)	⠠
det	(p2346)	⠠
en	(p126)	⠠
er	(p156)	⠠
ett	(p346)	⠠
för	(p1246)	⠠
inte	(p1256)	⠠
med	(p146)	⠠
var	(p12356)	⠠

Kortskriftslista 2

Förkortningar enligt K-75 (läslista)

2A Helordsförkortningar

⠠	a	att
⠠⠠ (⠨)	aa(s)	alla(s)
⠠⠠	ad	alltid
⠠⠠	ag	aldrig
⠠⠠	at	allt
⠠⠠⠠	at(p1246)	alltför
⠠⠠⠠ (⠨)	at(p236)(s)	allting(s)
⠠⠠ (⠨)	aw(s)	andra(s)
⠠⠠	aå	alltså
⠠	b	bli
⠠⠠	bj	börja
⠠⠠⠠ (⠨)	bjn(s)	början(s)
⠠⠠⠠	bjr	börjar
⠠⠠⠠	bjt	börjat
⠠⠠⠠	bj(p1456)	började
⠠⠠	bl	bland
⠠⠠	br	blir
⠠⠠	bv	blev
⠠	c	och
⠠⠠	cs	också
⠠	d	där
⠠⠠	ds	dess
⠠⠠⠠ (⠨)	dsa(s)	dessa(s)
⠠	e	eller
⠠⠠	ea	endast
⠠⠠ (⠨)	ee(s)	henne(s)
⠠⠠⠠	emd	emedan
⠠⠠⠠	eml	emellan
⠠⠠⠠	emt	emellertid
⠠	f	från
⠠⠠⠠	fof	fortfarande

⠠	ä	är
⠠⠠	äü	ännu
⠠	(p126)	en
⠠	(p146)	med
⠠	(p156)	er
⠠	(p346)	ett
⠠	(p1246)	för
⠠⠠	(p1246)e	före
⠠⠠	(p1246)r	förr
⠠⠠⠠	(p1246)ra	förra
⠠⠠⠠	(p1246)st	först
⠠⠠⠠⠠	(p1246)sta	första
⠠	(p1256)	inte
⠠	(p1456)	de
⠠	(p2346)	det
⠠⠠⠠ (⠠)	(p2346)ta(s)	detta(s)
⠠	(p12346)	den
⠠⠠⠠ (⠠)	(p12346)na(s)	denna(s)
⠠	(p12356)	var
⠠⠠	(p12356)a	vara
⠠⠠⠠	(p12356)it	varit
⠠⠠⠠ (⠠)	(p12356)aw(s)	varandra(s)

2B Ljudgruppsförkortningar

⠠-	-(p236)-	-ing-
⠠⠠	-(p236p126)	-ingen
⠠⠠⠠	-(p236p156)	-inger
⠠⠠⠠⠠	-(p236p346)	-inget
⠠-	-(p1456)-	-de-
⠠-	-(p2346)-	-det-
⠠-	-(p12346)-	-den-

2C Förkortade ordgrupper

⠠⠠⠠⠠	bl-a	bland annat
⠠⠠⠠	dvs	det vill säga
⠠⠠⠠	e-d	eller dylikt
⠠⠠⠠	f-d	före detta
⠠⠠⠠	f-n	för närvarande
⠠⠠⠠	f-ö	för övrigt
⠠⠠⠠⠠	m-fl	med flera
⠠⠠⠠	m-m	med mera
⠠⠠⠠	o-d	och dylikt
⠠⠠⠠	osv	och så vidare
⠠⠠⠠	s-k	så kallat
⠠⠠⠠⠠	t-ex	till exempel

Kortskriftslista 2

Förkortningar enligt K-75 (skrivlista)

2A Helordsförkortningar

aldrig	ag	⠠⠠
alla(s)	aa(s)	⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
allt	at	⠠⠠⠠
alltför	at(p1246)	⠠⠠⠠⠠
alltid	ad	⠠⠠⠠
allting(s)	at(p236)(s)	⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
alltså	aå	⠠⠠⠠⠠
andra(s)	aw(s)	⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
att	a	⠠
bland	bl	⠠⠠⠠
blev	bv	⠠⠠⠠
bli	b	⠠
blir	br	⠠⠠⠠
börja	bj	⠠⠠⠠
började	bj(p1456)	⠠⠠⠠⠠
början(s)	bjn(s)	⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
börjar	bjr	⠠⠠⠠⠠
börjat	bjt	⠠⠠⠠⠠
de	(p1456)	⠠⠠
den	(p12346)	⠠⠠
denna(s)	(p12346)na(s)	⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
dess	ds	⠠⠠⠠
dessa(s)	dsa(s)	⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
det	(p2346)	⠠⠠
detta(s)	(p2346)ta(s)	⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
där	d	⠠
efter	z	⠠⠠
eftersom	zs	⠠⠠⠠
eller	e	⠠
emedan	emd	⠠⠠⠠⠠
emellan	eml	⠠⠠⠠⠠

emellertid	emt	⠠⠠⠠⠠
en	(p126)	⠠⠠
endast	ea	⠠⠠⠠
er	(p156)	⠠⠠
ett	(p346)	⠠⠠
fortfarande	fof	⠠⠠⠠⠠
från	f	⠠⠠
för	(p1246)	⠠⠠
före	(p1246)e	⠠⠠⠠
förr	(p1246)r	⠠⠠⠠
förra	(p1246)ra	⠠⠠⠠⠠
först	(p1246)st	⠠⠠⠠⠠
första	(p1246)sta	⠠⠠⠠⠠⠠
genom	g	⠠⠠
gång(s)	gg(s)	⠠⠠⠠ (⠠⠠)
gångar(s)	ggar(s)	⠠⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
gångarna(s)	ggarna(s)	⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
gången(s)	gg(p126)(s)	⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
gång(er)(s)	gg(p156)(s)	⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
gångerna(s)	gg(p156)na(s)	⠠⠠⠠⠠⠠⠠⠠ (⠠⠠)
hade	h(p1456)	⠠⠠⠠
han(s)	h(s)	⠠⠠ (⠠⠠)
har	r	⠠⠠
henne(s)	ee(s)	⠠⠠⠠ (⠠⠠)
hon	hn	⠠⠠⠠
honom	oo	⠠⠠⠠
ibland	ibl	⠠⠠⠠⠠
igenom	ig	⠠⠠⠠
inga(s)	ia(s)	⠠⠠⠠ (⠠⠠)
ingen(s)	i(p126)(s)	⠠⠠⠠ (⠠⠠)
ingenting	i(p126)t(p236)	⠠⠠⠠⠠⠠
inget(s)	i(p346)(s)	⠠⠠⠠ (⠠⠠)
inte	(p1256)	⠠⠠
jag	j	⠠⠠
kan	k	⠠⠠
kanske	ka	⠠⠠⠠
komma	kma	⠠⠠⠠⠠
kommer	km(p156)	⠠⠠⠠⠠

